

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 7. Fatigatus. Quærit Secundus Adam in sudore vultus sui panem, & visitat summus Pontifex suam Diœcesim pedes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

licias sibi preparatas. Attamen par non erat; vt non expendere: etenim summi erant pretij & magnis Regis sumptibus extractæ. Præcipit, vt famuli in plateas, & exitus viarum festui profiliant, & ad nuptias adducant, quoscumque inuenissent, aridos, cæcos, claudos, debiles, famelicos, laceros, vt paratis iam nuptiis potirentur, quas alij fastidiosi contempserant. Quoties suas Deus misericordias pauperi communicat verulæ, tristi operatio: Hic Chineusem illuminat, ibi Iaponensem instruit suorum prædicatione ministrorum, tu verò cæcus remanes, omnis expertus diuinæ suauitatis, & donorum inops ac gratarum? Hanc perfidis illis Christus parabolan dicit, qui rebelles eum recipere noluerant eiusque gratarum dona vtrò oblata despexerunt. Sic ita, num creditis, vobis illa respicientibus, mihi quod sum illa seruaturus aut aliquis sit defuturus, cui illa communicem? Ego me in hæc ericera, & syluestria exoneabo, in publicanos & peccatores, vt illo cælesti rore in sidera perficiantur cælestia. *Publicani, & meretrices præcedent vos in regno Dei.* Et hoc perficit hodie, Indæos deserit sui despectores, & ad arentes declinat benignè Samaritanos.

Matt. 21. 31.

§. 7. Fatigatus. Querit secundus Adam in sulcore vultus sui patrem, & visitat summus Pontifex suam Diocesim pedes.

EXacerbatus igitur Dominus hypocriti vermiculorum illorum intolerabili, quasi per Sahiorem mirtum in modum fatigant, proponit tandè excedere. Hierusalem, imò ipsa Iudæa Promittit, & veltus Galilæam intercatere: quia verò Samaria, media interiacebat, illam ingreditur, & eius Metropolim ciuitatem petit Sichar: Ælium erat tempus, & aura feruens considerato namque tempore D. Ioannis, bimelre vel trimestre forer post Agni Pachelis festiuitatum, quæ ad finem Martij, vel medium Aprilis celebratur, igitur circa Iunium, vel Iulium, quo tempore calores sunt intenses, sol feruentissimus, terra calidissima, & inlat arena maris aridissima, longum iter, gressus Domini festiuus & diligens, ipse delicatus, vt qui corpus habebat opere Spiritus singulariter efformatum. Accessit autem adeo virtus fatigatus, solis ardoribus exhaustus, sudore madidus ad campum in quo paterus ille Jacob seaturiebat, vt præ nimia lassitudine ad oram putei se prosterneret. Manibus sub axilla copultri-

chis & brachijs seu puluinaru inuititur, ex factissima eius fronte sudor distillat vberissimus, facies vt rosa vernans in Maio rubet guttis nocturni irrorata, ventum colligit refrigerantem ex aquis exurgentem: *Iesus autem fatigatus ex itinere sedebat sic supra fontem.*

Consideras D. Augustin. Dominum sic sedentem, & fatigatum, & ad oram putei inuictum, verba illa protulit, quibus omnes inuictum. *Hæc iam incipiunt mysteria:* quæ sunt hæc noua mysteria? Mysterium est profundum, videre Christum ab itinere fatigatum: quæ namque conuenticio Christi cum fatigatione? Quomodo quidam drare possunt, essentia Saluatoris, & fatigationibus alterari? Si Apostolum interrogemus, quis est Christus? respondet: *Est splendor gloria, & figura substantiæ Patris, portans omnia verbo veritatis sue.* Confirmatur ab omnibus, splendentem non obsecrari, gloriam non pati lassitudinem. Modò videmus Dominum illum, qui nullo labore ponat omnia verbo virtutis sue, fatigari, & ab itinere fatigari. Numquid non illud est grande mysterium? Si à Iob percontemur: quid est Iesus? respondet: *Est fortissimus robore, sub quo curuantur qui portant orbem.* Si sit igitur ipsa fortitudo, in cuius conspectu, qui portant orbem, premia flectum inclinari, qua ratione fatigatus? Si velimus scire, quis sit Iesus, ipse nobis respondet D. Ioannes: *Est verbum Patris, per quod facta sunt omnia: Extendit caelos, fundauit terram, maretes ponderat, abyssos palmo concludit.* Si lubet, intelligere, num hæc omnia præcelsissima condens opera fatigetur, prodiit Ihsais nobis hæc exponens: *Quis extendit caelum, nihilum caeli.* Septuaginta legerunt: *Sicut cameram suis operam mentis depictram, sede, luna, & stellis.* Hæc omnia creant, quasi nihil crearet, quia nec sensu, nec passus est, maiorem ad hæc omnia faciendam laborem, quam patereetur, si nihil omnino condidisset. Quinimo creato iam caelo, & vastissima hæc machina constituta, seipsum in quietis lectum obtulit, in quo solo verè posset homo requiescere. Et hoc ex mente D. Augustini, indicant hæc verba: *Requieuit Deus ab omni opere, quod parauerat.*

Insuper tanto opere perfecto, adeo omnis mansit expertus lassitudinis, vt seipsum obtulerit in refrigerij locum, & sedem quietis omni laboris vniuersalem. Si igitur Dominus ille, qui tanta portat opera infatigatus, Iesus est, quomodo dicitur: *Iesus fatigatus ex itinere, sedebat sic supra fontem?* Quis sapiens hic altissima neget mysteria? Numquid admiratione dignum elicit,

19
XX
Christus
rendit in
Galilæa.

IV.
Chri-
stus
in pe-
nitenti-
a
Ero.
f.

ellet, ignem videre frigore congelari, ni-
uem calore fervescere, fontem vberimas sca-
turientem aquas pice sibi exarescere? Mysterium
est, videre virtutem fatigari, fortitudinem flac-
cescere, fontem irrigantem paradysum Dei, stitien-
tem, machinam excellentis robur, considerare, mare,
quod omnes Dei gurgites & continet, & flumi-
na concludit, ad ripam putei considerare, leue cap-
tate refrigerium. *Ad puteum vires resumit inquit*
Tertullianus.

Docet nos Apostolus quod primus Adam
symbolum fuerit & figura secundi: *Primus A-*
dam, qui est forma futuri, sicut autem in hoc
multis vtrum appareat, que longos exigunt
discursus, hoc solum expende, quod neminem
latet: scilicet, quod primus Adam in paradiso
fuerit summis affluens deliciis, omnium Domi-
ni creaturarum, ad manum habens arborem
vitæ, si illa potius vellet, immortalis evadebat,
quem mundi non poterant molestare miseria
Dei præcepti transgressor illo expellitur, mora-
lis & passibilis in huius mundi vallem lachry-
marum, & spinarum ericetum eicitur, ut per
illum obambulans panem sibi lucraretur in su-
dore vultus sui, & multa lassitudinis cibum que-
reret fatigatus, hanc Domini complens in seip-
so sententiam: *In sudore vultus tui vesceris pane*
tuo. Hæc omnia in Adam secundo, nimirum
Christo considera.

Paradiso lætabatur æterni Patris simi gra-
tissimo, in quo bona omnia, vera beatitudo, glo-
ria Dei immensa: *In principio erat Verbum*, &
Verbum erat apud Deum. Hoc verbum: *In princi-*
pio nendum dicit, æternæ generationis Verbi æ-
ternitatem, insuper & in illa declaratur Pater fi-
lius Principium. Quinimo & aliam Theologus
appellat: *Fontale principium totius Deitatis*, quo
gloriosus D. Hilarius Patrem intulavit, ubi
domino gaudet omnium creaturarum, &
Dominus est universorum. Deinde iam factus
homo, de seipso sic testatur: *Omnia mihi tra-*
cta sunt à Patre meo. Et alio in loco cum Pa-
tre locutus sic ait: *Omnia tua, mea sunt*. Nal-
citur Dominus universorum: quia teste Apo-
stolo, talis est, cum sit legitimus Dei filius.
Hoc in paradiso fructu arboris vitæ sustentat-
tur divini nempe sua natura, in qua bona con-
tinentur omnia. *Offensam tibi omne bonum*.
Et hinc bene sequitur in ipso esse vitam æter-
nam, imò & ipsum esse æternæ vitæ princi-
pium. Ibi vivit impassibilis, immortalis, om-
nium deliciarum gaudiorumque fonte beatissi-
mus.

Attamen ex occasione peccati, & vt divina
per omnia satisfaceret iniuria, que peccato pal-
la contumeliam integram exigebat satisfactio-
nem, ex diuino illo egressus est paradiso: *Verbum*
ca. o factum est, & *habitu in nobis*. Habita-
uit in mundo nobilium in tempore, qui ab æ-
terno, in patris æterni habitavit intellectus pa-
radiso: *Exiit à Patre*, & *venit in mundum*. Illo
egressus est paradiso, vt in mundo peregrinus
moraretur. Adest D. Augustinus *Qui venire*
ad nos eo modo dignatus est, vt in forma serui as-
sumpta carne appareret, ipso carne assumpto, &
iter ipsius, adeo fatigatus ab itinere, quid aliud qua-
si fatigatus in carne? Vnde quid in carne egerit, ieiun-
avit, oravit, lacrymans est, circuibat per vi-
cos & castella, iam videbis eum à Iudæa in Gali-
laam, iam è conuerso à Galilæa in Iudæam, iam
videbis eum declinantem ad Tyrum & Sidonem,
iam petentem Ierosolimam, iam ab ea recedentem.

Inde descendit mortalis & passibilis nostra ve-
stis carne, vt terram hanc percurreret, dolori-
bus pœnæque miserandam, vt corporis fatiga-
tione, & vultus sui sudore patem, quo nutriatur,
lucraretur. Quis porro cibus eius, nisi anima?
Accedunt hodie discipuli, panem quem coëme-
rant adferunt, & manducandum apponunt: *Tab-*
erbi manduca, quibus ille: *Ego cibum habeo man-*
ducare, quem vos nescitis. Non ille meus cibus
est, non ille me satiat, iam mihi alius longè
suavior offertur, quem vos ignoratis. Admiran-
tur Apostoli, & sibi mirro colloquuntur. *Nam-*
quid attulit ei aliquis manducare? O quantum
aberratis, inquit Dominus, hoc scitote, cibus que
ego desidero qui sapiat a petru, quem exopto,
animæ sunt, quas vult Pater illi lucrifaciam.
Meus cibus est, vt faciam voluntatem eius, qui nescit
me, vt perficiam opus eius. En modo tradidit mihi
Pater vitam, vt magnæ carnis præcipuum lercu-
lum, quæ mihi de tot paratur quot in hæc vbe-
sunt animæ?

Hic est cibus eius. Qua ratione illi operabi-
tur, lucrabitur acquirit? *In sudore vultus tui*. La-
bore, fatigatione corporis. En tibi illum: *Fatiga-*
tus ex itinere sedebat sic supra fontem. Considerate
(monet Apostolus) *Ponistitem confessionis nostræ* Christus
Iesum. Suae visitationem aggreditur diæcesis, lo-
corum regionis Palæstina. Hanc enim vt sibi pus pe-
propriam vendicat, illa nunquam egrediens, il-
lam visitans personaliter. Licebat illi visitatio-
nem, sic vt non fatigaretur, institueret: non enim
illi deerant equi ventis velociores, si per quo-
rum alas teste propheta Dominus ille graditur.
Quis ambulat super pennas ventorum. Non thesa Ps. 17. 11.
Ccccc volatri-

Ioan. 1
14.
V.
Christus vt
Adam
para-
diso
egre-
ditur.
Ioan.
16. 28.
D. Av.
Loc.
cui. T. 9
VI.
Christus
vt Adā in
sudore
vultus
velicitur
panem.
20
Hebr. 3. 1.
VII.
Christus

volatrices, quia illas paratas habebat, de quibus
Abac. 3. 8. Vires sic Abacuc. *Quadrage tua saluatio.* Currus
 habebat velocissimos, cum sibi iamulantibus il-
 los ministrat igneos, equosque flammeos, quali-
 bus Eliam Prophetarum in paradysum transitu-
 4. *Reg. 6. 2* lit terrestrem. Millia millium sunt illi fercula,
 nullis extracta Seraphinis, qui sibi hoc de of-
 ficio gratulantur, quibus incedere consuevit.
Pf. 67. 18. Currus Dei aerem millibus multiplex, millia lata-
 tionum, Dominus in eis. Quintimo ex Angelorum ma-
 ioribus ferculis conficit, quo anima mendici La-
 zari in sinum veheretur Abraham, & innumeros
 habet Angelos huic muneri destinatos: ut festos
 suos sustollant, & ab omni caligine offendicu-
 lo seruent incolumes. *Angelis suis Deus man-
 dauit de te &c. in manibus portabunt te, ne forte
 offendas &c.* Horum nullo voluit uti quia in sa-
 lutem nostram pedes voluit instituire visitatio-
 nem, tanto se labore conficiens, ut ex itinere
 lassus, ad ciuitatem appellens Sichar, se prosternat
Pf. 90. 11. ad puteum. *Fatigatus igitur ex itinere sedebat &c.*
 Quoddam capiens ex aquarum gurgite refrigeri-
 um. *Ad puteum vires refecit.* O dulcissime Ie-
 su, qui primicus iteratis viribus, ad ternorum
 tuorum ex via fatigatum te reationem petras
 emollisti durissimas, & ex iis aquarum fluentia
 deduxisti in desertis aridissimis, ubertate tanta,
 nubes re-tantaque regie, ut illos aquae comites per de-
 frigeran-
 ferta sequerentur.

VIII.
 Deus, qui primicus iteratis viribus, ad ternorum
 tuorum ex via fatigatum te reationem petras
 emollisti durissimas, & ex iis aquarum fluentia
 deduxisti in desertis aridissimis, ubertate tanta,
 nubes re-tantaque regie, ut illos aquae comites per de-
 frigeran-
 ferta sequerentur.
 Hoc ita interpretatur D. Hieronymus dixisse
 Apostolum: *Consequente eos petra.* Quod illos pe-
 tra fons ingitur manans ad refrigerium & vo-
 luptatem sequeretur: de quo postmodum. *Fami-
 liare tibi fuit fontes in arenosis sterilibus aperire
 In ca. 10.* sanissimos ac dulcissimos. Amicis tuis D. Tu-
 lano, D. Clementi, D. Vincentio, D. Magino,
 quibus redundat Sanctorum historia. Adde, &
 in refrigerium Ducis tui Samsonis ex mandi-
 bula asini fontem iussisti scaturire. Facile tibi
 fuit o Domine, ad itineris leuamen filius tuis
 per deserta gradientibus mittere nubes ymbra-
 cillum, quo protecti a solis ardoribus serua-
 rentur incombusti: prout quoque fecisti in ho-
 norem Sancti Martyris tui Petri, quo in publi-
 co contra Manicheos haereticos foro dispu-
 tante, & omnibus non leuem sole causante mo-
 lestiam, ait illi primarius haereticus, in quem
 ceteris acris inuehebatur: si tanta sit Dei po-
 tentia, quantum esse fingis, ab eo flagita, super
 locum hunc nubem extendat refrigerantem,
 ne solis ardoribus nimium adstantes exuriantur.
 Quid locum? antequam iamulus tuus suos ad
 te oculos dirigeret, hoc effectus, ut calor ille

nimius in austrum verteretur temperatissimum.
 Eodem modo seruo tuo Medardo clemens
 adfuit, qui cum minorensis esset, & in aperto
 campo sub a decedente pluuia promeretur, aquila
 illi desuper misisti, quae per eum alas suas ut
 umbella protegeret, ita ut ne vna quidem illi
 adferret gutta molestiam. Addatur & illud, ne
 Martyres tui fidelissimi fornacis ardentissimae
 Babylonis ignibus cremarentur rotem illis pro-
 uidisti saluificum, quo flammatum ardores in-
 tensissimi, interescerent, & in hortum mutarentur
 odoriferum, Tandem laudet te Sanctus ille, cui
 per vastam incedenti pluuem aquilam demis-
 disti, qui ala vna caput illi a solis radiis tutare-
 tur, altera vero plumario veluti ventilabro ven-
 tum leuiorem excitaret. Tibi vero cunctos cal-
 oris seruasti labores, sudorem, lassitudinem, si-
 tim, famem, afflictionem, & quidem talem, ut
 praeter nimia defagitatione ad oram putei ebullien-
 deres lassus, sitiens, deficiens. Quid te fatigat,
 caeli requies? quid te affligit gaudium Angelo-
 rum? quid te premit leuamen afflictorum? Op-
 tima noui, Domine mi, & ex tuo hoc colligo
 Euangelista dum sic addit: *Hora erat quasi sexta*
ta: dum sol nos meridians vix ardentius ut
disce Spiritus S. In meridiano exurit terram Ig-
nis oportet sit, & est amoris, quod ut alter Oleas
inflammatis.

§. 8. Fatigatus ex itinere. *Lassauit Christum
 labor itineris: cuius corpus inuit omnia crea-
 ta perfectum aprumque fuit, ut in eo pater-
 retur: ex vaticinio Dauid.*

Multas SS. Patres congerunt huius Christi
 fatigationis rationes, easque omnes
 omnino praecellentes. Prima facilis est
 intellectu, ob aëris intemperiem, intensionem
 caloris, itineris distantiam, nominatim autem
 ob diuini corporis carnisque tenuitatem.
 Hoc nos quotidiana docet experientia, quod
 tanto magis vel minus ex labore quis fatiga-
 tur, vel onus penamque sentiat, quanto est com-
 plexione tenerior, & quod non solum non re-
 quet imò sapienter recreat agricola, instar quae-
 ritus robustum in terram prosternit principem,
 frangitque delicatum. Nullum fuit inquam
 corpus, eorum quae Dei manus omnipotens
 condidit, quod magis esset ad patiendum dis-
 positum, & ad dolores poenaeque sentiendum
 aptius, quam Christi corpus: illud etenim
 singulari quadam intentione organizauit for-
 mantique